

U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi 21 medij iz portfolia Agencije za privatizaciju dobio je novog vlasnika. Novosadski „Dnevnik” i JP TANJUG nisu prodati u prvom krugu i za njih će se organizovati drugi krug aukcije, i to sa novom početnom cenom koja će biti za polovinu manja od prvobitne.

Prve prodaje medija donele su brojne kontroverze. Najzanimljiviji je slučaj Radija Šid, koga je kupio kablovski operator Kopernikus i to za cenu 76 puta veću od početne. Predstavnici Kopernikusa izjavili su da su se u kupovini vodili isključivo tržišnom logikom, kao i da je kupovina lokalnih medija jedini način da se njihova mreža širi, budući da nisu uspeli da dobiju dozvolu za nacionalno pokrivanje na prethodnom (neuspešnom) konkursu nekadašnje RRA (danas REM). Budući da je Kopernikus operator kablovskog distributivnog sistema, shodno članu 46. Zakona o javnom informisanju i medijima pružanje medijske usluge mora da obavlja preko povezanog lica.

Sličan scenario viđen je u slučaju prodaje RTV Bačka Palanka, koju je kupio Pavle Anđušić za cenu od 249.000 evra, što predstavlja 25 puta veću cenu od početne. Najveći broj medija, međutim, kupio je Radojica Milosavljević iz Kruševca, koji je od 2009. do 2012. godine bio član Socijalističke partije Srbije i zamenik gradonačelnika Kruševca, a u medijima je dovođen u vezu sa ministrom odbrane i visokim funkcionerom vladajuće Srpske napredne stranke Bratislavom Gašićem. Milosavljević je kupio 8 lokalnih medija, i to: TV Pančevo (za cenu od 87.200 evra), TV Kragujevac (85.500 evra), TV Požegu (39.000 evra), TV Pirot (26.300 evra), RTV Caribrod (18.600 evra), TV Kruševac (14.000 evra), RTV Brus (10.200 evra), IC Novi Kneževac (480 evra), a izrazio je interesovanje za JP TANJUG, pa se očekuje da će učestvovati u drugom krugu privatizacije ove novinske agencije. Milosavljević je bio i drugoplasirani na javnoj aukciji za RTV Trstenik, na koji još uvek može da računa budući da je prvoplasirani sa te javne aukcije u međuvremenu odustao od kupovine. Milosavljević je do sada na kupovinu medija utrošio nešto više od 280.000 evra, ali nije najjasnije odakle ta sredstva potiču. Jedino objašnjenje koje je pružio medijima je to da mu kapital omogućava fabrika plastične ambalaže „Sloga”, čiji je vlasnik. Među pomenutim medijima je veliki broj televizijskih stanica koje su završetkom procesa digitalizacije postale regionalni pružaoci medijske usluge. Budući da pružaju uslugu u različitim allotmentima, moguće je zamisliti stvaranje nove nacionalne mreže, naročito zbog toga što, za razliku od Zakona o radiodifuziji, Zakon o elektronskim medijima ne sadrži ograničenja vezana za umrežavanje medijskih usluga.

Beogradski gradski medij Studio B prodat je za 530.000 evra, što je za oko 1.500 evra više od početne cene. Agencija za privatizaciju objavila je da je novi vlasnik Studija B Preduzeće za marketing i propagandu Maxim Media d.o.o. Beograd, u okviru koga posluje nekoliko radio stanica, i to: TDI, JAT, HIT FM i Karolina. Zanimljivo je da pomenuto privredno društvo nije neposredno izdavač nijedne od

pomenutih radio stanica. Ipak, budući da je evidentno da sve pomenute stanice, a sada i Radio Studio B, posluju u okviru iste grupe, Regulatorno telo za elektronske medije će morati da utvrdi da li objedinjavanjem vlasništva u ovih pet radio stanica dolazi do nedozvoljene medijske koncentracije, koja bi postojala ukoliko su sve ove stanice, u zoni raspodele Beograd, ostvarile zbirno preko 35 % slušanosti u 2014. godini. Pored medijske koncentracije, treba pomenuti i to da je početkom devedesetih godina prošlog veka Studio B već jednom bio privatizovan, ali je ta privatizacija poništena 1996.godine, a između tadašnjih akcionara i države i dalje su u toku sudski sporovi koji se vode tim povodom.

Novi vlasnici RTV Vranje su radnici koji ranije nisu upisali besplatne akcije i nisu uzeli učešće u socijalnom programu. Regionalnu RTV Novi Pazar kupio je Konzorcijum na čijem čelu je dosadašnji direktor ove medijske kuće Denis Mavrić. Ovaj konzorcijum je jedini imao ispravnu dokumentaciju, a medij je kupljen za cenu od 89.350 evra, svega 3 evra više od procenjene vrednosti.

Na kraju, štampani medij „Pančevac” prodat je po drugi put. Podsetićemo da je on već bio privatizovan 2007. godine, ali da je tadašnji ugovor o prodaji raskinut zbog neispunjenja ugovornih obaveza.

Kao jedna od teza u medijima koji su analizirali dosadašnji tok privatizacije, javlja se sumnja da kupovinu medija nije pratila tržišna logika, nego da se radilo o kupovini uticaja, što, po njima, pokazuju i pojedini preplaćeni mediji (slučaj Radio Šid i Bačka Palanka), kao i veliki broj medija kupljen od strane jednog vlasnika, konkretno Radojice Milosavljevića. Treba pomenuti i to da je i u ranijim pokušajima privatizacije bilo preplaćenih medija, što samo može da potvrdi bojazni da se mediji kupuju zbog političkog uticaja i u jednokratne svrhe, a ne zbog stvarne želje za bavljenjem medijskim biznisom. Na primer, RTV Vrnjačka Banja je 2007. godine prodana za 191 milion dinara, što je bio iznos čak četiri stotine puta viši od početne cene, ali je taj ugovor kasnije raskinut zbog neispunjenja ugovornih obaveza, odnosno neplaćanja izlicitirane cene.

Zakonski mehanizmi, kojima bi se država suprotstavila „sumnjivim privatizacijama”, u medijskom zakonodavstvu ne postoje. Međutim, Zakon o privatizaciji, u članu 13, predviđa obavezu Agencije za privatizaciju da pre zaključenja ugovora pribavi od Uprave za pranje novca mišljenje o tome da li postoje smetnje na strani kupca za zaključenje privatizacionog ugovora. Član 58. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, između ostalog, propisuje da Uprava za pranje novca može započeti postupak prikupljanja podataka, informacija i dokumentacije, kao i izvršiti druge radnje i mere iz svoje nadležnosti. Inicijativu za preduzimanje tih mera može pokrenuti i sama Agencija za privatizaciju, ako u vezi sa određenim transakcijama ili licima postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma. Član 59. istog zakona propisuje obavezu Uprave da u pismenoj formi obavesti nadležne državne organe radi preduzimanja mera iz njihove nadležnosti, kao i da im

dostavi prikupljenu dokumentaciju, ako je na osnovu dobijenih podataka, informacija i dokumentacije ocenila da u vezi sa određenom transakcijom ili licem postoje osnovi sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma. U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi nije bilo informacija o tome da su Agencija ili Uprava uočile bilo kakve nepravilnosti koje bi predstavljale smetnju tome da neko lice učestvuje kao kupac u procesu privatizacije.

S druge strane, i sami učesnici u postupku privatizacije, shodno članu 14. Zakona o privatizaciji, imaju pravo da prigovore na zakonitost sprovedenog postupka. O prigovorima odlučuje Ministarstvo finansija, u roku od 8 dana od dana prijema zahteva. Odluka po prigovoru je konačna, a protiv nje je moguće pokrenuti spor pred Upravnim sudom.